

Práva dítěte v mezinárodních dokumentech v oblasti soudnictví ve věcech mládeže

Abstrakt

Děti v konfliktu se zákonem patří mezi zvláště zranitelné skupiny osob. Jejich zranitelnost v tomto případě vyplývá z kombinací faktorů. Z jedné strany je zranitelnost dítěte dána jeho častou závislostí na dospělých osobách a jeho specifickým postavením dítěte, na druhé straně je pro práva dítěte riziková rovněž samotná situace, kdy se dítě dostává do styku se systémem trestního soudnictví. I v těchto situacích je však dítě stále plnohodnotným nositelem práv a může se těchto práv a jejich ochrany dožadovat. Každý stát by měl proto zajistit odpovídající ochranu delikventním dětem a dbát tak svých mezinárodních závazků.

Na půdě Organizace spojených národů vzniklo mnoho dokumentů závazných i doporučujících, které společně vytváří mezinárodněprávní standardy a normy soudnictví ve věcech dítěte. Za nejvýznamnější dokument je považována Úmluva o právech dítěte z roku 1989, která letos slaví 30 let od svého přijetí. Pro tuto práci mají význam zejména čtyři obecné principy Úmluvy o právech dítěte společně se zvláštními principy pro oblast trestního systému soudnictví dětí zakotvenými v článku 40 a článku 47.

Jak se mezinárodní dokumenty staví k delikventním dětem, a jakým způsobem balancují zájem na ochraně společnosti a zájmy a blaho dítěte bude více zkoumáno v této práci. Záměrem práce je hlavně zmapovat jednotlivá práva, která dětem v konfliktu se zákonem náleží podle jednotlivých mezinárodněprávních dokumentů OSN. Práce identifikuje konkrétní práva a jejich význam z pohledu mezinárodního práva a rovněž povinnosti, které z toho vyplývají státům. Dále jsou dotčeny konkrétní zásady, které systém soudnictví ve věcech dětí provází a také záruky spravedlivého procesu. V poslední části se práce soustředí na implementaci mezinárodních standardů v České republice, kdy jsou zdůrazněny nedostatky vytykané Výborem OSN pro práva dítěte a Výborem OSN pro lidská práva.

Klíčová slova

Práva dítěte, Lidská práva, Přístup ke spravedlnosti